

ИЗВЕШТАЈ О САМОВРЕДНОВАЊУ РАДА ШКОЛЕ ЗА ШКОЛСКУ 2022/2023. ГОДИНУ

ТИМ И КЉУЧНА ОБЛАСТ

На основу упутстава о процесу самовредновања, у првом полугодишту школске 2022/2023. године оформљен је школски Тим за самовредновање рада школе, који сачињавају:

- Директор школе, дефектолог Валентина Радуловић
- Помоћник директора школе, дефектолог Марија Лукић
- Управник интерната, Љиљана Вукошић
- Стручни сарадник, психолог Јованка Јелић
- Наставник Александра Тотић
- Наставник Данка Мандић
- Представник родитеља/других законских заступника ученика Даворка Мандић
- Представници Ученичког парламента: Душан Душеновић и Зорица Стаменковић

Имајући у виду да се током протеклих година школски Тим за самовредновање рада школе претежно бавио процењивањем појединачних кључних области вредновања, за ову школску годину се определио да врши самовредновање свих кључних области: програмирање, планирање и извештавање; настава и учење; образовна постигнућа ученика; подршка ученицима; етос; организација рада школе, управљање људским и материјалним ресурсима.

ФАЗЕ САМОВРЕДНОВАЊА

Процес самовредновања рада школе у свим кључним областима одвијао се у складу са тимски разрађеним планом, артикулисаним са Годишњим планом васпитно-образовног рада за школску 2022/2023. годину. Он је трајао од септембра 2022. до јуна 2023. године и за то време предузето је следеће:

- Одређени су извори података и доказа за самовредновање рада школе у свим кључним областима:

а) школска документација:

- Школски програм;
- Годишњи план рада школе (наставни планови и програми, индивидуални образовни планови);
- Развојни план школе;
- Годишњи извештај о раду школе;
- Извештаји о самовредновању рада школе;
- Извештаји са седница стручних органа школе;
- Записници са састанака Стручног тима за инклузивно образовање;
- Записници са састанака Стручног тима школе;
- Записници са састанака Тима за професионалну оријентацију и каријерно вођење;
- Записници са састанака Тима за заштиту од дискриминације, насиља, злостављања и занемаривања;
- Записници Стручног актива за развој школског програма;
- Записници Стручног актива за развојно планирање;
- Извештаји о васпитном раду, ваннаставним активностима, раду секција школе, летопис школе;
- План стручног усавршавања запослених и руководећег кадра;
- Финансијски план школе;
- Евиденција реализованих активности руководећег кадра;
- Извештај о реализацији финансијског плана;

б) упитник за структурирани интервју самовредновања свих кључних области (програмирање, планирање и извештавање; настава и учење; образовна постигнућа ученика; подршка ученицима; етос; организација рада школе, управљање људским и материјалним ресурсима);

в) посете часовима у оквиру наставе, ваннаставних активности и васпитног рада;

г) опсервација општег тона и начина комуникације између запослених;

- Одређен је узорак за испитивање кроз структуриране интервјуе на основу упитника сачињеног од стране Тима за самовредновање рада школе, а који укључује све кључне области (тридесет посто запослених и родитеља/других законских заступника ученика);
- Начињен је оперативни план реализације процеса самовредновања који је укључивао временски распоред активности, поделу задатака међу члановима тима за самовредновање, конкретизацију начина вођења структурираних интервјуа у складу са карактеристикама испитаника;

- Спроведено је истраживање на основу упитника на одређеном узорку и извршена је анализа предвиђене документације, обављене су посете наставним, ваннаставним и васпитним активностима планираним ритмом;
- Одржавани су састанци Тима за самовредновање ради регистравања, размене и анализе прикупљених података;
- Обављена је завршна дескриптивна анализа прикупљених података, изведени су закључци и дати су предлози за даљи развој школе у свим кључним областима;
- Састављен је извештај о самовредновању рада школе за школску 2022/2023. годину.

РЕЗУЛТАТИ САМОВРЕДНОВАЊА РАДА ШКОЛЕ

На основу увида у школску документацију, структурираних интервјуа, посета часовима и опсервације дошло се до следећих резултата.

Када је у питању кључна област програмирање, планирање и извештавање, може се рећи да је Школски програм састављен у складу са законом и да укључује све прописане садржаје. Свим елементима Школског програма је дат одговарајући значај. Школским програмом се обезбеђује остваривање наставних планова и програма, као и потреба ученика и њихових родитеља/других законских заступника, школе и јединице локалне самоуправе, и заснован је на реалним потенцијалима школе. Годишњи план рада школе донет је у складу са Развојним планом и програмом образовања и васпитања. На прецизан и оперативан начин су утврђени време, место, начин и носиоци остваривања Годишњег плана. Годишњи план рада школе омогућује корелацију предшколског, основног и средњошколског образовања и васпитања и креирање индивидуалног образовног плана. Развојни план школе садржи дефинисање и планирање развоја школе у областима квалитета предвиђеним Правилником за израду Развојног плана. Он укључује мере унапређивања свих ресурса и образовно-васпитног рада увођењем иновативних метода и одговарајућих облика додатне подршке ученицима, наставницима и родитељима/другим законским заступницима ученика. Развојни план школе садржи план сарадње са центрима за социјални рад, здравственим установама, другим школама и институцијама. Годишњи извештај о раду школе садржи извештаје о условима и о остваривању наставних и ваннаставних активности и посебних програма и тимова (развојног планирања, самовредновања, сарадње са друштвеном средином, школског маркетинга, стручног усавршавања...). У њему су садржани и извештаји о реализованим активностима органа управљања, руковођења и стручних органа школе, стручних сарадника и наставника индивидуалне наставе. Годишњи извештај школе садржи и евалуацију Годишњег плана рада школе.

У оквиру осталих кључних области самовредновања рада школе уочено је да наставници редовно израђују оперативне и индивидуалне образовне планове засноване на педагошким профилима ученика, а у корелацији са Годишњим планом рада школе и Школским програмом, уз потребну корелацију међу предметима. Наставници се редовно припремају за наставу прилагођавајући наставне садржаје, методе, облике и наставна средства индивидуалним специфичностима ученика и групној динамици у одељењу. Наставни процес се организује сталним усклађивањем планираних васпитно-образовних циљева/исхода и могућности ученика. У наставном процесу се флексибилно и мотивишуће користе разноврсне васпитно-образовне методе примерене карактеристикама и актуелном психофизичком стању ученика. Током наставе се

претходно знање и усвојена умећа функционално повезују са новим сазнањима, уз укључивање могућности примене наученог. Оцењивање постигнућа ученика се обавља редовно и у континуитету, као резултат систематског праћења могућности остваривања исхода предвиђених ИОП-ом 2, а у контексту планиране евалуације индивидуалних образовних планова. Информисање о оцењивању је редовно и, поред описа нивоа постигнућа, садржи смернице за даље напредовање ученика. Завршни испити ученика завршних разреда основне и средње школе се организују у складу са могућностима и карактеристикама ученика, а за њихову припрему се користе педагошки профили и ИОП2 сваког ученика понаособ.

Школа пружа свестрану помоћ и подршку ученицима (образовну, васпитну, здравствену, социјалну), као и њиховим породицама, у правцу целовитог развоја ученика (когнитивног, социјалног, професионалног) са циљем њиховог интегрисања у ширу друштвену и радну средину. Такође, школа превентивно, благовремено и ефикасно осигурава безбедност ученика и запослених. У школи доминира атмосфера поштовања личности, сарадње, узајамног уважавања и једнакости. Ово су компоненте које су неопходан услов за реализацију континуираног и целокупног збрињавања ученика са сметњама у развоју. Углед школе се заснива на успешној реализацији наставних, васпитних и ваннаставних садржаја, што уз сталну подршку ученицима и њиховим породицама доприноси целовитом развоју ученика. Углед школе се додатно обезбеђује одговарајућим промовисањем постигнућа ученика у наставним и ваннаставним активностима редовним ажурирањем сајта школе, учешћем ученика на спортским и културним манифестацијама, кроз сарадњу са центрима за социјални рад и другим школама, установама и институцијама. Извештавање о наведеним остварењима се на прикладан начин редовно одвија и кроз вођење летописа школе, који је доступан на увид самим ученицима, свим запосленима, родитељима/другим законским заступницима и другим посетиоцима школе.

У оквиру летописа су представљени ресурси школе, дневни ритам рада школе и интерната и школска постигнућа ученика у настави и у ваннаставним активностима. Већина ученика је савладала исходе предвиђене ИОП-ом 2 са одличним и врло добрим успехом. На Државном првенству у атлетици Специјалне олимпијаде, одржаном 16. септембра 2022. године, наши ученици су освојили прва и друга места. Крајем септембра су ученици школе учествовали на Четвртом сабору човекољубља Србије у организацији Црвеног крста Чукарице, где је наша школа добила посебну награду за пријем деце са Косова и Метохије, а наши ученици су извели фолклорну тачку и на свом штанду представили производе из средњошколских радионица. У овом периоду су ученици школе, чланови репрезентације Специјалне олимпијаде Србије, учествовали у тродневном спортском кампу у Турској, у оквиру Ерасмус + пројекта Европске Уније. Ученици школе су 30. септембра у Ада молу узели учешће у радионици "Кад порастем, бићу..." и показали своју креативност, добивши атрактивне поклоне и улазнице за биоскоп. Поводом обележавања Дечије недеље ученици школе су почетком октобра учествовали у заједничком маскембалу у дворишту Основне школе "Доситеј Обрадовић" на Умци. Половином октобра су наши ученици били учесници Специјалне олимпијаде Србије у мушкој одбојци. Крајем октобра је у сарадњи са Спортским клубом "Сингидунум" за особе са посебним потребама из Београда, за ученике школе организован едукативно-спортски рекреативни излет који је укључивао посету Природњачком музеју у Свилајнцу, Баточини и манастиру Покајница у Великој Плани. Почетком новембра је на предлог Ученичког парламента у школи организована креативна радионица, а затим изложба

ученичких радова у холу школе. У организацији Савеза удружења учесника омладинских радних акција Србије - СОРАС у сарадњи са Секретаријатом за спорт и омладину реализован је догађај под именом "Креирај и уживај", у оквиру којег су ученици наше школе заједно са ученицима Основне школе "Доситеј Обрадовић" Умка учествовали у креативној радионици и садњи предвиђеног садног материјала. Крајем новембра је ученицима школе обезбеђена донација у гардероби, пешкирима и хигијенским средствима од стране Центра "Зора и ми" и госпође Наде Петровић. Међународни дан особа са инвалидитетом обележен је почетком децембра у холу Градске општине Чукарица, где су учествовали и ученици наше школе, при чему су представили своје радове из школских радионица. Овим поводом је Црвени крст Чукарица поклатио ученицима школе пуне кутије јужног воћа и здравог поврћа. Почетком децембра је у трпезарији школе организована заједничка прослава рођендана за све ученике чији је рођендан био током првог полугодишта ове школске године. Половином децембра ученици школе су учествовали у манифестацији "Новогодишња магија", где су у пратњи васпитача и сарадника за израду дидактичких средстава учествовали у кићењу јелке. Крајем децембра ученици су добили новогодишње пакетиће од Црвеног крста Чукарица и ГО Чукарица, на предлог Ученичког парламента организован је маскембал у холу школе, одржана је новогодишња приредба и после ње поетско дружење са мајкама ученика којима је школа омогућила штампање њихове поезије и прозе у штампарској радионици, а након свега су ученици у школском дворишту засадили јелку добијену за Нову годину од Црвеног крста Чукарица, ученицима су новогодишње пакетиће поклатио и донатори из Панчева Зоран и Зорана Китановски. Поводом свечаног обележавања школске славе и Дана школе ученицима су поклатио пакетићи од стране Андријане Ђоковић и школски и дидактички материјал од хуманитарне организације "Радост деци". Првог фебруара у школу је стигла донација од стране Александре Ђирић, која је укључивала машину за прецизно сечење и гравирање папира и других материјала и неутрон плус ручни нож за сечење, перфорирање и биговање, захваљујући чему ће ученици моћи да обогате асортиман производа у сврху промовисања рада школе. У Храму Светог Саве у Београду 11. фебруара 2023. године Патријарх српски Порфирије поделио је ученицима школе светосавске пакетиће. Током марта ученицима школе су поклатио гардероба и слаткиши ид стране организације "ХИЛ Фамилија", едукативно-забавни објекти за играоницу од стране ГО Чукарица, ускршњи пакетићи од стране МОБИ банке и гардероба, дезондоранси и слаткиши од стране Центра "Зора и ми". У марту су ученици школе посетили Сајам текстила "Балкан текстил 2023." и Сајам аутомобила у Београду. Овог месеца су у школи са ученицима одржане радионице "Израда осмомартовских честитки", "Дан шарених чарапа" поводом Међународног дана особа са Дауновим синдромом, "Дан розе мајица" поводом Међународног дана борбе против вршњачког насиља, на предлог Ученичког парламента. Крајем марта троје ученика школе је у пратњи две наставнице боравило на Копаонику, где је реализован Програм скијања, уз додатне едукативне и рекреативне активности. Почетком априла у школи је организована целодневна ускршња свечаност која је укључивала креативну радионицу у сарадњи текстилне радионице са сарадником за израду дидактичких средстава, уз пратећу изложбу ученичких радова са радионице, и ускршњу приредбу. Половином априла су ученици средње школе на подручју рада Машинство и обрада метала, смер бравар, са наставником практичне наставе осмислили и израдили ракетну пећ за припрему хране у природи. Крајем априла ученици школе су у ГО Чукарица присуствовали јубиларној 20.Скупштини Омладинске јединице "Чика Рака", организације

чији је циљ успешна реализација активности Црвеног крста, размена искустава и међусобно информисање и дружење младих. На Београдском маратону, одржаном 23. априла, групни васпитач наше школе Бранко Хрњаз истрчао је полумаратон од 21,1km са Павлом Мирковићем, шеснаестогодишњим дечаком са аутизмом, којег већ неколико година тренира, што представља пионирске кораке у овој области. У априлу је у организацији Тима за међупредметне компетенције са ученицима школе реализована радионица поводом обележавања Дана планете Земље. Крајем априла наши ученици су на Републичком такмичењу из области Хемија, неметали и графичарство, одржаном у Чачку, освојили прва, друга и трећа места, а на Републичком такмичењу из области Машинство и обрада метала, образовни профил бравар, одржаном у Врању, ученици наше школе су добили похвалнице. Половином маја су ученицима школе су у организацији Црвеног крста Чукарица подељене слане грицкалице. У мају је у Бечеју одржано Републичко такмичење за подручје рада Пољопривреда, производња и прерада хране, на којем су наши ученици освојили прво и четврто место. Крајем маја матуранти основне и средње школе су у оквиру матурског излета угошћени у ресторану "Три лепе" у излетишту Забран код Обреновца. На Републичком такмичењу за подручје рада Текстилство и кожарство, одржаном у Старој Пазови, ученица школе је освојила треће и пето место. За учешће на Републичком такмичењу у кошарци, одржаном у Београду, ученици наше школе су добили похвалнице. Матурска свечаност, са приредбом у заједничкој изведби матураната основне и средње школе, одржана је 30. маја када су матурантима додељене дипломе и признања. Од првог до четвртог јуна су одржане Националне игре Специјалне олимпијаде Србије у Чачку, где су ученици наше школе освојили три златне и једну бронзану медаљу.

Када је реч о организацији рада школе, управљању људским и материјалним ресурсима, дошло се до увида да чланови управе школе поседују потребна професионална знања, искуство рада у школи и одговарајуће организационе способности и редовно се стручно усавршавају. Број и структура запослених усклађени су са законом и одговарају процесу рада школе. План стручног усавршавања се успешно реализује и обухвата и наставни и ненаставни кадар, у складу са потребама конкретних радних места. Управа школе развија поверење у међуљудским односима, подстиче, мотивише и организује тимски рад, уз развијање спремности да се преузима одговорност када је неопходно самостално доношење одлуке. Просторни услови у школи (учионице, радионице, двориште, интернатски простор), опрема и намештај одговарају нормативима, као и карактеристикама ученика, и адекватно се одржавају. Школа има одговарајуће изворе средстава која се користе плански, у складу са Развојним планом, Школским прогамом и Годишњим планом рада школе, уз сталне консултације са Школским одбором, и са њиховом расподелом су упознати сви заинтересовани.

У школи се плански и редовно спроводи самовредновање по утврђеним критеријумима, на основу чега се предузимају конкретне активности за унапређење рада школе.

ПРОЦЕНА НИВОА ОСТВАРЕНОСТИ И ПРЕДЛОЗИ ЗА УНАПРЕЂЕЊЕ РАДА ШКОЛЕ У СВИМ КЉУЧНИМ ОБЛАСТИМА

На основу увида у одговарајућу школску документацију, испитивањем структурираним интервјуом планираног узорка, кроз посете часовима у настави и праћењем васпитног рада и ваннаставних активности, као и опсервацијом начина комуникације у колективу, дошло се до закључка да квалитет рада у школи у свим кључним областима (програмирање, планирање и извештавање; настава и учење; образовна постигнућа ученика; подршка ученицима; етос; организација рада школе, управљање људским и материјалним ресурсима) одговара нивоу остварености четири (4).

ПРЕДЛОЗИ ЗА УНАПРЕЂЕЊЕ РАДА ШКОЛЕ

Иако је процењено да квалитету рада школе припада ниво остварености четири (4), нагласићемо у којим је аспектима постојећа достигнућа пожељно и даље унапређивати. Потребно је и надаље:

- Укључивати смернице за прилагођавање Школског програма за ученике са сметњама у развоју развијањем аутентичних школских модела тематског/интегрисаног програма наставе и учења уз висок степен диференцијације наставе, примену разноврсних метода и облика рада и стратегија прилагођавања наставе потребама и интересовањима ученика;
- Обогаћивати садржај школских програма сваког предмета примерено могућностима и специфичностима ученика;
- Уводити иновације наставе у области метода, облика рада и савремених наставних средстава у складу са карактеристикама ученика;
- Потенцирати корелацију унутар предмета и између предмета у оквиру потребне индивидуализације образовно-васпитног процеса;
- Континуирано остваривати корелацију између глобалних, оперативних и индивидуалних образовних планова;
- Остваривати међупредметне компетенције са циљем подршке целокупном развоју ученика;
- Обезбеђивати сталну комуникацију између свих носилаца образовно-васпитног процеса и родитеља/других законских заступника разменом релевантних информација о ученицима и њиховом напредовању у погледу остваривања предвиђених исхода;
- Наставити континуирану сарадњу у оквиру стручних већа, тимова и актива у мултидисциплинарном приступу ради постизања што вишег степена корелације између различитих предмета и тематских целина, како при планирању, тако и у реализацији наставног процеса;
- Јачати консултативни однос између индивидуалних наставника, сарадника за израду дидактичких средстава, одељењских старешина и васпитача;
- Наставити са коришћењем свих уџбеника и приручника из фонда школске библиотеке као помоћним средствима, и на малим ИОП тимовима заједно са сарадником за израду дидактичког материјала креирати садржаје и материјале потребне за реализацију планираних програмских садржаја предвиђених ИОП-ом 2 за сваког ученика, а у циљу остваривања планираних исхода;

- Омогућавати целодневни васпитни рад за екстерне ученике чији су родитељи већ у радном односу и оне чији би на овај начин били подржани да се запосле;
- Омогућити извођење наставе у природи;
- Наставити са унапређивањем безбедности ученика и запослених у школи кроз континуирано праћење, анализу и евалуацију целокупног васпитно-образовног процеса, у корелацији са Правилником о безбедности и сигурности у школи, уз додатну конкретизацију и прецизирање појединачних обавеза;
- Надаље организовати додатне и креативне активности ученика у слободно време, посебно за ученике са актуелним проблемима у понашању (формирање "дечје кухиње, "фризерског салона", одговарајуће групне активности, одговарајуће обуке у животним вештинама, организован боравак ученика ван установе - излети, посете, дружења...);
- Надаље пружати помоћ и подршку породицама ученика са проблемима и са ниским социо-економским статусом, у сарадњи са центрима за социјални рад и локалном средином (обилазак породица, посредовање у пружању хуманитарне помоћи, стручна и саветодавна помоћ ради увида у проблеме ученика и њихових породица);
- Омогућити увођење ширег спектра занимања (помоћни пекар, помоћни кувар, помоћник у услужним делатностима...) у складу са потребама тржишта рада и специфичностима ученика;
- Остваривати сарадњу са фирмама ради организовања практичне наставе ученика и са социјалним партнерима са циљем запошљавања ученика и ради њихове даље социјалне и радне интеграције;
- Наставити са одржавањем и обогаћивањем сајта школе;
- Проширивати сарадњу са другим школама (ЦД презентацијом наше школе, организовањем узајамних посета ученика и њихових родитеља/других законских заступника и сл.);
- Интензивирати узајамне посете са центрима за социјални рад;
- Интензивирати комуникацију са локалном заједницом, презентовањем постигнућа наше школе и укључивањем ученика у одговарајуће манифестације у непосредном окружењу, еколошке, хуманитарне, културне и спортске активности у окружењу;
- Узети учешће на Конкурсу за фонд "Професор Миодраг Матић" за најбољег ученика, представљањем нашег ученика са изузетним постигнућима на плану школског успеха и опште социјализације, а који је у нашој школи био од првог разреда основне школе, чиме би се адекватно презентовао и рад школе;
- Наставити успешну традицију презентовања ликовних радова наших ученика који су до сада освајали престижне награде различитим такмичењима;
- Стимулисати чланове колектива за научно-истраживачки рад и објављивање публикација на стручно-научним скуповима;
- Формирати тим за пројектно планирање, који би мотивисао и ангажовао чланове колектива за укључивање у креирање пројеката, чијом реализацијом би се могли потпуније остваривати васпитно-образовни циљеви од интереса за ученике и углед школе;
- Омогућити санацију степеништа, стаза, паркинга и спортског терена у дворишту школе;
- Обезбеђивати нове реквизите за игру и рекреацију ученика;
- Обезбеђивати додатне облике подршке за наставнике и васпитаче са циљем јачања њихове отпорности на стрес, очувања здравља и радних потенцијала;
- Укључивати родитеље/друге законске заступнике ученика, мотивисане за непосредно учешће у васпитно-образовном процесу;

- Конкурисати са пројектима који се баве интегрисањем ученика са сметњама у развоју у ширу друштвену и радну средину;
- При организацији рада и руковођењу потребно је и надаље се ослањати на реалне снаге запослених, на њихове стручне способности и креативни потенцијал;
- И даље развијати тимски приступ у раду са ученицима са сметњама у развоју;
- И даље неговати добре и радно функционалне међуљудске односе, превенцијом и конструктивним решавањем конфликта;
- Наставити са подржавањем и обезбеђивањем реализације сталног стручног оспособљавања запослених са циљем ширења њихових професионалних и личних капацитета за васпитно-образовни рад са ученицима са сметњама у развоју;
- Истрајавати у даљем побољшању услова рада и обезбеђивању бенефиција запослених у школи и интернату, с обзиром да се ради о стресогеном занимању;
- Наставити са промовисањем успеха наставника и васпитача, што укључује подржавање и јавно истицање, као и даље изграђивање интерног система награђивања према постигнутим резултатима;
- Креирати услове и поступке напредовања и стицања звања за наставнике, васпитаче и стручне сараднике;
- И даље развијати сарадњу са Факултетом за специјалну едукацију и рехабилитацију у Београду са циљем очувања и учвршћивања научних основа у раду са децом и младима са сметњама у развоју;
- И надаље код руководећег кадра, уз развој руководних способности, остваривати и континуиран професионални развој у домену дефектолошке струке;
- Појачати иницијативу за бољу организацију и снажење струковног удружења (Друштво дефектолога Србије);
- Наставити комуникацију и сарадњу по потреби са МУП-ом;
- Обезбеђивати континуирану набавку најсавременијих средстава и опреме за извођење практичне наставе;
- Допуњавати библиотечки фонд савременом стручном литературом, као и интерним приручницима и наставним материјалима израђеним у сарадњи наставника и васпитача са сарадником за израду дидактичких средстава;
- Промовисати интерне приручнике и наставне материјале, израђене у сарадњи наставника и васпитача са сарадником за израду дидактичких средстава, на Међународном сајму књига;
- Наставити са опремањем учионица и школске зграде (набавка намештаја, набавка и израда дидактичких средстава, реновирање и поправка прозора);
- Омогућити реконструкцију школских радионица;
- Наставити опремање интерната основне школе (набавка намештаја и раскладних уређаја, поправка столарије и санација степеништа унутар зграде);
- Унапређивати видео-надзор;
- Обезбедити све услове за изградњу сензорне баште и арборетума у дворишту школе;
- Техничко опремање постојећег кухињског простора ради обезбеђивања услова за верификацију новог подручја рада (Трговина, угоститељство и туризам, образовни профил Припремач хране).